

šanje na mednarodni osnovi. Tako zvani tangerski statut z dne 18. decembra 1923, ki je bil leta 1928. dopolnjen še s pristopom Italije, je določil, da upravljajo navedene sile mesto z zaledjem sporazumno s pristankom maroškega sultana.

Španske čete so že letos junija zasedle Tanger zaradi vzdrževanja reda. Zdaj je španska vlada dokončno priključila mednarodno tangersko ozemlje k španskemu Maroku. V mednarodnem svetu so mnjenja, da je došlo do tega ukrepa zaradi naraščajočega odpora v francoskem Maroku proti francoski vladi v Vichyju. Francoski general Weygand je nezadovoljen s pogajanjem francoske vlade z Nemčijo. Angleške vojne ladje križarijo še dalje pred Tangerjem.

Vojna na Daljnem vzhodu

Japonci na umiku pred Kitajci

Naše čitatelje smo obvestili, da so odprli Angleži radi pristopitve Japonske k zvezi z Nemčijo in Italijo dne 17. oktobra birmansko cesto. Po tej poti sta založili Anglija in Amerika kitajskega maršala Čankajška tako z vojnimi potrebščinami, da je začel s silovito ofenzivo proti izčrpanim Japoncem v južni kitajski pokrajini Kwangsi. Kitajci so dosegli v zadnjih dneh tako odločilne zmage, da bodo v kratkem prepodili Japonce iz vse pokrajine Kwangsi. Kitajci že ogrožajo Jaučav na južni

obali. Japonci se morajo umikati iz doline reke Jangce. Ta umik se vrši tudi zaradi nemirov, ki jih zadnje čase Kitajci povzročajo v Šanghaju in Nankingu. Kitajci so zasedli tudi že Matang, ki leži južno od Kiukjanga, ter

bombardirajo mesto Ičang. Japonsko vrhovno poveljstvo je odpoklicalo 500 bombnih letal, ki so bila na letališču v Hankovu. Letala so morala nazaj na Japonsko, kjer morajo biti pripravljena za druge potrebe.

Pavle Poljanski:

Ljubimo domovino, kajti ona je naša mati!

Ljubimo to, kar trga narod narodu iz rok!

Danes trga narod narodu iz rok to, kar je najdražje, kar združuje ljudi iste govorice pod eno streho, da se ne porazgubijo po vabljivih, krivih in blatnih poteh sveta, to je domove in v širšem smislu domovino. Kruti boji, ki divjajo, se bijejo le za pokrajine, ki so domovina narodom.

V očigled temu pomislimo vsi Slovenci, ali ljubimo svojo lepo domovino, ali smo pripravljeni žrtvovati vse zanj? Kot otroci velike Slave se zavedajmo, da se ne sme nikdar zgoditi, da bi našo lepo domovino komur koli prepustili, temveč moramo biti pripravljeni, braniti jo proti vsakomur, predvsem pa proti notranjim prikritim sovražnikom, ki z raznimi obrekovanji skušajo kot črv ugonobiti naše narodno telo. Potrudimo se, da naše besede in zatrjevanja, da bomo domovino branili, ne bodo puhle in prazne besede, posebno, kar se takih notranjih nergačev tiče.

Ali vemo, kaj ljubimo?

Domovina ni samo zemlja in nebesni svod, pod katerim prebivamo, ampak so naša domovina vsi bistri potoki, gozdovi, prelepe doline, gorski velikani, vse prijazne vasice in bela mesta, kjer prebivamo; domovina je zemlja, v katero vlivamo svoj znoj, da obrodi dober sad, in k domovini spada tudi jezik, ki ga govorimo. Take domovine otroci smo! Ona nam je mati, ona nas je rodila, ona nas nosi v svojem naročju, ona nas združuje pod skupno streho v milem slovenskem jeziku.

Jezik nas veže

Jezik je tisti, ki nas veže, da vemo, do kam segamo, da vemo, kje so naše meje, do kod segajo naše pravice. Žalostno je, da se te vezi, ki nas združuje, mnogi med nami sramujejo. Posebno Slovenci, ki živijo med tujim ljudstvom, med seboj ne govorijo radi v materinščini, ampak govore v tujem jeziku, mnogokrat v

neki spakendranščini, ki nima ne repa ne glave. Slovenci, varujmo se tega! Vedimo, da je jezik del domovine in kdor jezika ne spoštuje, tudi domovine ne more ljubiti. Vsak si naj živo predstavlja rek: »Biti slovenske krvi, biti Slovencu v ponos! Onim, ki ne spoštujejo svoje domovine, ki jo izdajajo, ki sramote slovenski jezik, pa pokažimo njih zločinsko delo, izločimo jih iz svoje srede, kajti izvržek človeštva so. Tako za nas nikdar ne bo veljal rek, ki ima prebridko resnico v sebi, da: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.«

Dober prijatelj — zaklad

Da bo ostal naš jezik čist, jasen in nepokvarjen, segajmo zdaj, ko se nam približuje zima, po dobrih knjigah naših velikih mož. Naj ne bo slovenske družine, ki bi ne imela v hiši dobrega časopisa. Za nas slovenske kmete je vsekakor »Slov. gospodar« najprimernejši, kajti on je naš spremljevalec v življenju, v njem je vse, kar potrebujemo pri svojem delu,

Po čem Američani letos najbolj povprašujejo. V Ameriki je več tovarn, ki delajo v nadurah in ponoči, pa še ne morejo ustreči vsem naročnikom. V teh tovarnah ne delajo letal ali orožja, kakor bi kdo utegnil misliti, temveč — zastave. Prejšnja leta so bile tovarne za zastave zaposlene samo pred 4. julijem, ameriškim narodnim praznikom, v ostalem času pa niso imele skoro nič posla. V tistih letih, ko so predsedniške volitve, gre boljše. Sedem- do osemkrat več zastav izdelajo kot navadno. Po vsej državi, v mestih in vaseh, na vzhodu in zahodu hočejo takrat imeti zastave, dolge, velike, ki jih obešajo na hiše, drogeve, stolpe itd. Pa tudi manjše zastavice gredo v promet, kajti tudi majhni Američanki nočejo za-

Junak divjine

Ameriški roman

18

Erik je medtem skočil s konja in nekaj popravil pri sedlu. Zatopljen je bil v misli in Noelovega vprašanja ni prav slišal.

»Kaj si rekel, Noel?« je vprašal.

»Vprašal sem, kam bova zavila?«

»Na Oblačno goro. Nard je tam! Ti lahko zaviješ domov, če...«

Prekinil se je in vprašujoče pogledal tovariša. Ta je skoraj ogorčeno strmel vanj.

Razumela sta se. Krepko sta si stisnila desnici in s tem je bila stvar rešena.

14.

Čim bolj se je Marija bližala gorovju, tem bolj je pokrajina izgubljala značaj puščave; peščeno morje je zaostalo, svet je postal gričnat, tla porasla s travo in nizkim grmičjem.

Marija je izginila v prvi gorski soteski. Obe strani soteske sta bili v nižji legi pokriti z gozdovi, vrhovi pa so bili skalnati.

Sonce se je že nagibalo k zatonu, a popotnica je še vedno jezdila. Steza se je vzpenjala navzgor, potem je zavila v globok prepad, naposled pa je je popolnoma zmanjkalo na skalnatih tleh. Ker je bila hoja samo v eno smer mogoča, je Marija jezdila naprej. Kopita so trdo udarjala ob skalnata tla.

Nekako po enourni naporni ježi se je odprla pred Marijo prijazna, ozka dolinica. Popotnica si je olajšano oddahnila. Od dolge, utrudljive ježe je bila že čisto izčrpana in je bila potrebna oddiha. Razen tega se je bližala tudi noč. V nižinah se je že zgrinjal mrak, le gorski vrhovi so še rdeli od žarkov zahajajočega sonca.

Dolinica je bila porasla s sočno travo. V drugem koncu se je svetlikalo kakih dvajset brez. Tudi žuborenje vode se je slišalo.

Marija je sklenila, da bo tu prenočila ter zgodaj zjutraj nadaljevala pot. Jezdila je do brez. Tam je skočila z meza in se lotila dela.

Najprej je snela sedlo svojemu mezu, nato pa tovor ostalima mezgoma. Pri tem je glasno stokala, ker so bili tovari pretežki za njene moči. Po končanem delu je živahim zvezala prednje noge in jih je pognala na pašo.

Na Garnettov nasvet je Marija vzela s seboj tudi priprave za postavitve šotora. Hladni večerni zrak ji je dal slutiti, da ji bo šotor ponoči zelo potreben.

Takoj je začela s postavljanjem šotora. Delo ni bilo lahko, ker ga ni bila vajena. Toda vztrajnost je rodila

Tudi mladina
me ljubi!

Rdeča in spokana koža
često zelo boli. Posebno
nežna otroška koža je zelo
občutljiva. Zato si otroci
tako zelo radi namažejo z
NIVEO ilce in roke,
preden gredo na ulico.

zvetuje nam, da ne zaidemo na stranpota. Dober verski časopis imeti, je kakor imeti dobrega prijatelja, in kdor ima pravega prijatelja, ima zaklad.

Bodimo vredni nasledniki naših prednikov!

Pozabimo v teh težkih dneh na vse medsebojne spore in razprtije, kajti samo tako bomo lahko obvarovali našo domovino vsega hudega, lahko bomo zrlji — združeni z ostalimi brati — neustrašeno nevarnostim nasproti. Bodimo vredni nasledniki naših brezimnih prednikov, ki so nam ohranili v težkih prilikah domovino, nam jo izročili, da jo zvesto čuvamo in jo predamo neokrnjeno in nedotaknjeno naslednikom. Kdor izgubi domovino, je podoben onemu, ki je izgubil v otroških letih streho in starše in je moral po svetu. Le v domovini bomo našli srečo, zdravje, le tu so nam odprta vrata k resnemu delu, h kulturnemu delovanju, in le v domovini bomo našli pot k procvitu naše lepše in boljše bodočnosti.

Bog nas bo vodil...

Ce bomo ljubili domovino, našo dobro mater — to se pravi, če se bodo ljubili slovenski kmet, delavec in izobraženec — če bomo spoštovali svoj mili slovenski jezik, ljubili svojo grudo, polja in pašnike, gozdove in prozorna jezera, bistre potoke in valujoče reke, krasna gorovja in modro nebo nad nami, mnoge otoke in sinje morje ter ako ne bomo nikdar pozabili na Boga, ki nam je dal vse to v posest in uživanje, tedaj nas bo Bog vodil. On nas ne bo zapustil, ne bo dovolil, da bi nenasitni tujec omadeževal naša sveta slovenska tla s svojo umazano peto, kajti ta tla so samo naša in nobenega drugega! Zganimo se ter v ta vzvišeni namen delajmo, dokler je čas, kajti »po toči zvoniti je prepozno«. Da je pa še vedno naša lepa domovina izven krvavega plesa in zverinskega klanja, pa moramo biti Bogu hvaležni. Prosimo ga, da nas s svojo božjo vsemočnostjo tudi v bodoče varuje pred strašnim gorjem, ki zajema val za valom ves svet. Izkažimo se vredne božjega priznanašanja, kajti v božji oblasti so državniki in vsa bojna sredstva, katera lahko obrne proti onim, ki mislijo z njimi strahovati slabotne in maloštevilne narode. Ne pozabimo, da božji mlini meljejo počasi, toda sigurno!

Ti krasna si, krasnejše ni,
kar jih obseva zarja dneva,
krepostna si, vsa vredna ti,
da krona venča te kraljeva.

Simon Gregorčič, »Domovina«.

Po Jugoslaviji

Novega vojnega ministra smo dobili. Vojni minister general Nedić je odstopil. Na njegovo mesto je bil postavljen kraljevi častni pribočnik, armijski rezervni general Peter Pešič. Rodil se je v Nišu leta 1871., general je postal leta 1918., armadni general leta 1923. Leta 1918. se je udeležil mirovne konference v Parizu. Od leta 1922. do 1924. je bil že vojni minister. Dalje časa je bil poslanik v Pragi in Bruslju. Leta 1939. je bil imenovan za senatorja. Znan je kot pisec važnih vojaških člankov.

Južnosrbsko mesto Bitolj trikrat bombardirano od neznanih letal. Starodavno južnosrbsko mesto Bitolj je doživelo 5. novembra v teku opoldanskih ur trikratno zračno bombardiranje in obstreljevanje s strojnimi od neznanih letal. Bombe so tirjale devet mrtvih in 21 ranjenih ljudi, večinoma delavcev in otrok. Med smrtnimi žrtvami pa je tudi Slovenec kapitan Maks Varl, pribočnik divizijskega štaba. Nepregledne množice Bitoljčanov so se udeležile njegovega pogreba. Devet lovskih letal je krožilo v zraku in izkazalo zadnjo čast padlemu kapetanu. Na dan nezaslišanega in zahrbtnega napada je bil v Bitolju sejmski dan, zato je bilo tudi med konji več žrtev. Živina je begala zbegana brez gospodarjev okrog. Vest o

nejunaškem bombardiranju na neoborožen in brezobramben kraj je bila sprejeta po vsej državi z velikim ogorčenjem. Vlada je sedaj izdala energične ukrepe, da se kaj takega ne bo več pripetilo, če pa se bo, pa tako bombardiranje ne bo ostalo nekaznovano. Predsednik vlade Cvetković je poslal kot prvo podporo po bombardiranju prizadetim družinam 50.000 din. Enako vsoto in v isti namen je dal tudi zunanji minister dr. Cincar Marković. Vse po Bitolju sočustvuje z žrtvami in pomaga pri negi ranjencev ter oskrbi onih, ki so ostali radi bombardiranja brez strehe.

Važne živinozdravniške postaje. V poljedelskem ministrstvu so se vršila zadnje dni važna tridnevna posvetovanja živinozdravniških strokovnjakov. Obravnavali so vprašanje, kako bi čim učinkoviteje zatrli različne živinske bolezni ter ustvarili potrebne zdravstvene pogoje za napredek živinoreje in zaščitili ljudsko zdravje z nadzorstvom živeža živalskega porekla. Sklenjeno je bilo, da bodo ustanovljene po vaseh v živinorejskih področjih živinozdravstvene postaje, ki bi naj postale središča živinozdravniškega strokovnega dela ter bi se preko njih oskrbovali kmetje z zdravili in cepivi za živino.

Visoka bogoslovna šola v Mariboru dobila prvega rektorja

Prosvetni minister g. dr. Anton Korošec je podpisal 23. avgusta 1940 ob 140 letnici rojstva svetniškega škofa A. M. Slomškega, ustanovitelja mariborskega bogoslovja, uredbo, s katero je bil podeljen Slomšekovi ustanovi položaj visoke bogoslovne šole.

Za prvega rektorja ali voditelja Visoke bogoslovne šole v Mariboru je bil imenovan z odlokom prosvetnega ministrstva g. dr. Josip Hohnjec, ki deluje na mariborskem bogoslovju že od leta 1905. in se veseli kot izborni profesor najtežavnejših bogoslovnih predmetov občega spoštovanja in priljubljenosti med bogoslovci. Novi in prvi g. mariborski rektor je dolga leta delovni predsednik Prosvetne zveze.

Veliko se je trudil na prosvetnem polju po deželi davno pred vojno. Njegovo delo so Marijine družbe ter Dekliške zveze. Ob prevratu se je postavil neustrašeno na stran naših osvoboditeljev izpod nemškega jarma. Kot podpredsednik je skupaj s predsednikom dr. Rosinom vodil Narodni svet v Mariboru in je bil

eden najbolj požrtvovalnih borcev, da je ostal Maribor slovenski.

Koj po prevratu je bil član ustavodajne skupščine in pozneje dolga leta narodni poslanec za ljutomerski in konjiški okraj.

Gospod rektor pa ni vsa leta, odkar se je posvetil delu za javni blagor, ogreval ter podžigal z besedo našega naroda za vsestransko povzdigo, ampak je držal, odkar je končal študije, krepko v svoji roki pero do danes. Izpod njegovega peresa je bilo objavljenih po raznih znanstvenih časopisih in mesečnikih nebroj učenih člankov in razprav bogoslovne vsebine.

Od leta 1905., ko je prišel gospod rektor za profesorja v Maribor, je bil dnevno ter nemurno do danes na delu pri vseh listih, katere izdaja Tiskarna sv. Cirila. »Slov. gospodar« si šteje v veliko čast, da sme prvemu rektorju Visoke bogoslovne šole v Mariboru čestitati in mu izreči ob tej priliki iskreno zahvalo za njegovo najzvestejše sodelništvo.

uspeh. Šotor je bil čez dobre pol ure gotov. Marija je nato nanosila vanj še nekaj listja in si pripravila ležišče. Potem je preskrbela še suhljad za ogenj.

Mezgi so se medtem pasli. Ko je Marija smatrala, da so se že dovolj ohladili od hoje, jih je odvedla k vodi in jih napojila. Nato je privezala vsakega za eno drevo, in sicer na dolgo, da so se mogli pasti okrog dreves.

Šele zdaj je začela Marija misliti na svoje telesne potrebe. Zanetila je ogenj in si pripravila skromno večerjo. Po večerji je zamišljeno sedela pri ognju. Mislila je na svoj položaj. To je prvi primer, da je popolnoma sama v zapuščenem kraju. Gozd je skrivnostno šumljal. Mesec je kot kak srebrn krožnik plaval po neskončnem plavem nebu.

Marija se je čutila silno osamljeno. Zdalo se ji je, da je zašla v popolnoma nov svet, iz katerega se ji ni nudi noben jasen izhod. Pri srcu jo je stisnilo. S takim zatopanjem se je bila podala na pot! Erikova in Garnettova svarila je smatrala za pretirana. Zdaj je že drugače gledala na vso stvar in to že po enem dnevu potovanja. Zaželela si je močne roke, prijateljskega srca.

Nenadoma je prisluhnila. Zdalo se ji je, da sliši zvočenje, ki je prihajalo iz velike daljave. Pobožno je poslušala. Pokrižala se je in odšepetala angelsko pozdravljenje. In še za uspeh svojega pota je molila. Ob misli na Boga je začutila olajšanje. Zazdalo se ji je, da vendar ni tako sama, kakor je prej mislila.

Zvon je utihnil in nastala je tišina, ki jo je čez čas premotilo zavijanje šakala. Potem je spet zavlada popolna tišina. Mariji je spet postalo tesno pri srcu. V tišini je bilo nekaj zlovesčega; kot težka mora je ležala nad pokrajino.

Marijo je začelo mraziti. Vrgla je suhljad na ogenj, nato pa odšla v šotor. Legla je in se zavila v odejo.

Zaspati ni mogla. Osamljenost jo je težila ko kaka svinčena gora. Kaj bo z njo? Ali se ne bo izgubila v tej divjini? Čim več je razmišljala o tem, tem bolj se je zavedala svoje drznosti in nepremišljenosti. Zakaj ni sprejela Erikove ali Garnettove pomoči? Razmišljanje jo je tako mučilo, da so ji moči popolnoma opešale. Zaihtela je. A čim bolj so ji vrele vroče solze iz oči, tem večje sproščanje je čutila v notranjosti; solze so ji olajšale bol in čez čas je spokojno zadremala...

Erik in Noel sta zavila na isto stezo, po kateri je jezdila Marija. Nista hitela, ker sta hotela, da bi ju Slim, ki je bil odšel po živila in strelivo, čimprej dohitel. Pozorno sta se ozirala na desno in levo. Od časa do časa sta tudi zavila v gozd in preiskala okolico. Sumljivih znakov nista zasledila. Ko sta imela za seboj že nekaj milj pota in sta prispela do smrekovega gozda, je dejal Erik:

»Tu se bova ustavila in počakala Slima. Če je šlo vse v redu, se bo vsak čas vrnil.«

ostajati za starejšimi in izobešajo zastavice po oknih, balkonih in po ulicah. Ameriški tisk ima brez dvoma prav, če pripisuje letošnje povpraševanje po zastavah naraščanju narodne zavesti. Ameriški tisk pravi celo tako: od leta 1917., ko je stopila Amerika v prvo svetovno vojno, pa do danes še ni bilo opaziti v Združenih državah tolikšnega povpraševanja po zastavah. Neamerikanec bi iz tega morda celo kaj sklepal. Kdor je praznovaren, lahko stavi celo vzporednico med letom 1917. in med letom 1940.

Nov način zatemnitve Rima. V zatemnitvi Rima so uvedli zanimivo novost. Namesto modrih svetilk, katere so doslej uporabljali za razsvetljavo ulic, bodo sedaj namestili bele svetilke, ki pa bodo mnogo slabše

Zasluženega imenovanja g. dr. Josipa Hohnjaca za prvega rektorja v Mariboru je vesel slovenski narod, za katerega je že storil toliko

dobrega. Veseli pa so tudi vsi lavantinski duhovniki, ki so bili gojenci mariborskega bogoslovja in jim je bil g. rektor profesor.

Novice iz domačih krajev

Streljanje s karbidom je nevarno. 11 letni rudarjev sin iz Prevalj Mirko Jeran je streljal s pomočjo pločevinaste škatle s karbidom. Škatlo je razneslo in njeni drobci so nevarno ranili fanta na očesu, obžgalo mu je pa tudi ves obraz. Neprevidni mladi strelec se zdravi v mariborski bolnišnici.

Na tovariša je padel. Na neki stavbi v mariborski okolici je strmoglavil v globino delavec in padel na spodaj stoječega 25 letnega tovariša Karla Baranka. Sam je ostal nepoškodovan, dočim je tovarišu Baranku zlomil nogo in mu prizadejal hude notranje poškodbe, tako da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Z zidarskega odra ga je vrglo. 24 letni zidar Jernej Praprotnik je bil zaposlen pri zidavi nove gimnazije v magdalenskem predmestju v Mariboru. Nevede se je dotaknil električne napeljave, ki ga je tako udarila, da ga je vrglo z zidarskega odra in je padel več metrov globoko. Pri padcu si je močno poškodoval desno roko ter se je moral zateči v bolnišnico.

Po nesreči obstreljen deček. Nekemu lovcu se je v studenskem gozdu po nesreči sprožila lovska puška pri lovu na zajce. Strel je zadell 11 letnega delavčevega sina Ivana Kuharja iz Studencev, ki se je slučajno nahajal v smeri bega zajca, v stegno leve noge. Fanta so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

18 letni fant je po neprevidnosti obstrelil svojega tovariša. Pred kratkim je 18 letni G. Lojze v Satahovcih v Prekmurju na nerodnosti obstrelil svojega tovariša Alojza K. Krogla je ranjencu obtilčala pod levim očesom ter so mu jo morali odstraniti operativnim potom v bolnišnici.

Plaz potegnil s seboj cestni nasip. V Podložah pod Ptujsko goro je utrgal plaz cestni nasip v dolžini 13 m in 3 m na široko ter ga je pogнал v globok prepad.

S kolesa ga je vrgel. 18 letni vajenec Franc Pintar iz Nove cerkve se je peljal k svojim staršem v Hrenovo. Na majhnem klanecu Breznica se pripelje nasproti Jurij Čretnik, ki ga je v klanecu zaneslo nasproti vozečemu Pintarju. Pri tem je z vso silo zadell v pedal Pintarjevega kolesa in ga vrgel s kolesa. Pri padcu na trdo cesto se je Pintar pobil tako hudo, da mu je počila lobanja in je obležal nezvesten. G. kaplan Alojzij Žolnir mu je hitro

podell sv. maziljenje, nakar ga je rešilni avto odpeljal v celjsko bolnišnico. Ves čas prevoza je bil v nezvesti in je bruhal kri, vendar obstoja upanje, da bo ostal pri življenju.

Smrt pri reševanju psa. Pri posestniku Potočniku v Vojniku pri Celju se je pretrgala žica električnega voda, v katero se je po naključju zapletel domači pes. 16 letna hčerka Pepca Potočnik je hotela psa rešiti, pri tem se ji je pa žica ovila okoli vratu in roke ter jo je udaril električni tok. Domači so hitro odstranili žico in skušali dekle spraviti k zavesti, toda dekle je kmalu umrlo. Pokojna Pepca je bila prikupna, marljiva deklica in je obiskovala četrti razred meščanske šole.

Padec z drvečega vlaka. 31 letni Marušič Alojz, doma iz Rifengozda pri Laškem, se je vračal z vojaških vaj. Pri tremerskem mostu v Celju je po nesreči padel iz drvečega vlaka in si prebil lobanjo. V nezvesti je bil prepeljan v celjsko bolnišnico.

Smrti udarec lokomotive. Blizu kurilnice železniške postaje Zidani most je lokomotiva udarila z odbijači mladega železničarja Jakopiča tako močno po glavi, da so mu izstopili možgani. Jakopič je kmalu izdihnil. Nesreča se je zgodila radi tega, ker Jakopič, ki opravlja službo kurjača, ni opazil prihajajočega vlaka in ta neprevidnost ga je stala življenje.

Preskrba umetnih gnojil. Kmetovalcem se priporoča, da si pravočasno priskrbijo dovoljne količine kalijevih gnojil za gnojenje krompirja, pese, travnikov, deteljšč in drugih poljskih sadežev. Za en oral (to je 57 arov) se potrebuje 100 do 150 kg kalijeve soli. Ker je negotovo, kako bo s preskrbo umetnih gnojil spomladi, je v sedanjih razmerah potrebno, da si vsak kmetovalec že pred Božičem ali najkasneje v januarju zagotovi potrebno količino kalijevih gnojil, to so: 40% kalijeva sol in za gnojenje ranega krompirja, sadonosnikov, domačega vrta, vinograda ter hmelja pa 48 do 52% žvepleno-kisli kalij. Če se z umetnimi gnojili pravilno in pravočasno gnoji, se dosežejo vedno izvanredno dobri uspehi. To so dokazale številne izkušnje zadnjih let. Zato

Če ste v zadregi, si pomagajte z oglasom v »Slovenskem gospodarju«!

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z »Bayer«-jevim križem.

Oglas reg. pod št. 7257 od 23. marta 1940

naročite tako preko zadrug, podružnic itd. potrebne količine kalijevih gnojil, da jih boste imeli pravočasno na razpolago. Pri sedanjih dobrih cenah kmetijskih pridelkov mora vsak kmetovalec pravočasno poskrbeti, da čimveč pridelal in da bo pridelek boljši. To bo dosegel na najcenejši način s pomočjo pravilne uporabe umetnih gnojil, v prvi vrsti z zadostnim gnojenjem s kalijevo soljo.

Pogojno izpušeni kaznjenci. Iz mariborske kaznilnice je bilo pogojno izpuščenih 17 kaznjencev, ki so prestajali kazen od 2 do 10 let radi uboja.

Pojavi svinjske kuge. V Ljutomerskem okraju se je pojavila v zadnjem času svinjska kuga. Mnogo svinj je poginilo in so jih morali zakopati. Na Grabah pri Ljutomeru je poginilo nekemu posestniku 15 velikih in srednje velikih svinj. Tudi v štrigovskem okolišu je bolezen povzročila precej škode.

Najdba 33 tisočakov. Pri posestniku Erjavcu v Škofji Loki je bilo v septembru vlomljeno. Zmanjkalo je raznega blaga in 33 tisočakov. Sedaj, ko so preurejali stanovanje, so našli zavitek vseh 33 tisočakov za pultom v bivšem trgovskem lokalu. Tisočaki so bili povezani prav tako, ko takrat, ko so jih vtaknili v predal. Erjavce je v razburjenju radi umiranja tasta zvitek tisočakov vtaknil v predal in ga siloma zaprl. Pri sunku se je zvitek zakotalil do konca predala, kjer se je bil les osušil, in

svetile. Nov način razsvetljave bo cenejši, poleg tega pa bo svetloba enakomerno razdeljena. Dočim so bile modre svetilke iz zraka vidne, belih luči iz sovražnih letal ne bodo opazili.

Pes odkril zaklad. V ščednem pod Steverjanom v goriški okolici je pri kmetu Jožefu Hledetu domači pes čuvaj grebel ob zidu za hlevom. Bil je priklenjen in si je z brskanjem krajšal čas. Nenadoma je začel lajati in z vso silo kopati v zemljo. Ker lajež ni hotel ponehati, je šla hišna mati pogledat, zakaj pes tako razsaja. Ko se je približala, je vsa začudena obstala: na tleh okrog zvestega čuvaja so se svetili srebrni kovanci. Bilo je očitno: pes je našel zaklad. Bili so avstrijski goldinarji in kro- ne, ki jih je izgrebel pes

Razjahala sta in poiskala primeren prostor med grmovjem. Konje sta spustila na pašo, sama pa sta sedla v senco.

Erik je pozorno napenjal oči in ušesa. Z ušesi ni ujel nobenega glasu, ki bi bil podoben topotu konjskih kopit, oči pa so ga brezdvomno prepričevale o tem, da čas beži: sence dreves so postajale vse daljše. Za dvakratno dolžino so že narasle, a o Slimu še vedno ni bilo sluha.

»Kje vendar tiči?« je zamrmral ježno Erik. Noel je poznal Erika in je vedel, da zdaj vre v njegovi notranjosti. Ni spregovoril, ker se je bal, da bi povedal kaj takega, kar bi gospodarja še bolj razdražilo.

Erik je spet prisluskoval in napenjal oči. Vse bolj je bil nemiren in jezen. Naposled se ni mogel več premagati.

Naglo je vstal, zasenčil z dlanimi oči in nekaj časa strmel v daljavo. Potem je izbruhnilo iz njega.

»Ta osel je gotovo spet naredil kakšno neumnost!« je dejal razdraženo.

»Najbrž se je vmešal v stvar, iz katere se ne more izmotati,« je pripomnil Noel.

»In midva morava s čakanjem čas zabijati ter pustiti, da jezdi Marija Linscott nevarnosti naproti.«

»Jezdiva dalje!«

»Nimava dovolj streliva.«

S tem sta oba umolknila. Zdaj je tudi Noel vstal in zrl v daljavo. Čez čas je Erik dejal:

»Stavim glavo, da lopovi nekaj pripravljajo zoper Marijo!«

»Jaz ne vem, za kaj gre,« je odgovoril Noel, »a če ti praviš, da se kaj pripravlja, potem bo že res.«

»Da, res!« je ježno nadaljeval Erik. »In jaz naj zamudim? Naj svet govori, da sem ob cesti lenaril, medtem ko ...«

Ni nadaljeval. Dvignil je s tal težko sedlo in šel proti Blisku.

»Kaj nama je storiti?« je vprašal Noel.

Erik ni odgovoril, ampak je naglo sedel konja.

Noel ga je nekaj časa opazoval, potem pa je rekel:

»Še malo počakajva! Slim bo vendar vsak trenutek tukaj.«

»Slima ne bo. V past se je ujel!« je trdo odvrnil Erik.

»Kdo bi mu naj bil nastavljal past?« je začudeno vprašal Noel.

»Tisti ljudje, ki tudi mene hočejo zadržati. Tisti, ki nočejo, da bi sledil Mariji Linscott!«

»Potem pa naprej!« je zaklical Noel. »Pojdiva kar brez streliva! S puškinimi kopiti bova razgnala lopove, če naju bodo napadli!«

Erik je pritrdil sedlo, potem pa se je obrnil k Noelu. Položil je roko na njegovo ramo in resno rekel:

tako je padel denar skozi špranjo za pult, kjer so ga sedaj, ko trgovski lokal pospravljajo, našli.

Sanatorij v Mariboru: Tyrseva ulica 19, tel. št. 23-58, je najmodernejše urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

Iz neznanega vzroka je pretekli ponedeljek zjutraj nenadoma začelo goreti gospodarsko poslopje Ivana Kumerja, posestnika v Kapli pri št. Jurju ob Taboru, ki je lastnik znane »Pihbirtove« goštilne ob državni cesti. Zaradi velikega vetra se je ogenj razširil z velikega gospodarskega poslopja še na dva velika kozolca, ki sta z gospodarskim poslopjem in sušilnico za hmelj do tal pogorela, tako da je od vsega ostal le kup pepela. Gasilci so s trudom rešili goštilno, ki stoji tik gospodarskega poslopja, hlev in več glav živine. Škoda presega 250.000 din.

Pri posestniku Lajnšek v Pokovcih na Goriškem (Prekmurje) je popolnoma pogorel senik, poln sene. Škode je za okoli 37.000 din, ki pa je krita z zavarovalnino.

Radi slabega dimnika, okrog katerega je bilo seno, je izbruhnil ogenj v stanovanjskem posloju Konrada Kočeka, posestnika v Stražah pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Požar se je razširil iz stanovanjskega tudi na gospodarsko poslopje in hleve. Zgorelo je seno, otava, slama, gospodarsko in poljedelsko orodje ter ves letošnji pridelek živeža, le živino in pohištvo so rešili. Žrtev požara bi kmalu postal štirimesečni sinček, katerega je pa v zadnjem hipu rešil mimo idoci posestnik, ki je s krikom poklical tudi gospodarja in gospodinjico s 500 metrov oddaljene njive. Škode je za okoli 30.000 din in je le delno krita z zavarovalnino.

Skozi preluknjano posodo, napolnjeno z žarečim pepelom, so se vnela lesena tla v podstrešni sobi stanovanjske hiše posestnika Antona Drea v Slov. Bistrici. V omenjeni sobi je stanoval najemnik Anton Cesar. Škoda znaša 6000 din. Gasilcem gre zasluga, da se ogenj ni razširil.

V Hrastovcu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je zgorela lesena baraka grofa Herbersteina. Škode je za 3000 din.

Oče je pripeljal sina v ječo. 26 letni Mirko Kozuh, ki bi moral odsedeti dva meseca vojaške kazni, je ob priliki pleskanja nekega stanovanja porabil ugodno priliko, ukradel tuje kolo in pobegnil pazniku mariborske jetnišnice. Odpeljal se je domov, toda oče-poštenjak ga je še isto noč sam pripeljal v Maribor, pozvonil pri velikih vratih jetnišnice ter pobeglega sina izročil pazniku.

Okraden mežnar. Na praznik Vseh svetnikov je odšel mežnar in gostilničar Ivan Sočnjak iz Podgorja z vsemi domačini na pokopališče. Med tem se je v njegovo stanovanje vthotapil tat ter mu odnesel za 3000 din denarja ter hranilno knjižico z vlogo 700 din. Tatvine so osumili 35 letnega Henrikla Marseka iz Podgorja, ki se je nahajal v gostilni, preden je Sočnjak zaklenil, pa je nekam

izginil. Marsek je priznal, da se je skril na podstrešje in izvršil tatvino.

Tatvina krave. Posestniku Vidmarju Antonu iz Bukovčaka pri Teharjih je iz hleva izginila štiriletna krava, vredna 4000 din. Posestnik je menil, da je krava iz hleva ušla in jo je dalj časa iskal. Ker je ni našel, je zasumil, da mu je bila krava ukradena in orožniki so prišli na sled Filipu Jugu, 40 letnemu delavcu, ki je pristojen v Laporje. Imenovanega so orožniki izročili okrajnemu sodišču v Slov. Bistrici.

Beg in zopetno ujetje tate Pečnika. Predzrni tat Pavel Pečnik je v brežiškem okraju izvršil deloma sam, deloma v družbi sličnih pomočnikov, ki jim je bil za vodjo, nad 30 malih in večjih vlovov. Orožniki v Senovem pri Rajhenburgu so tatiče z vodjo vred polovili. Vodja Pečnik je vlovme priznal in je bil odpremljen na orožniško postajo v Brežice. Od tod so ga gnali v Zagreb, da pokaže, kje je prodajal ukradeno blago. Z večernim vlakom so Pečnika pripeljali nazaj v Brežice in na potu s postaje do zapore je Pečniku v temi uspelo, da je pobegnil. Takoj je odšel na tatinski posel v Leskovec, kjer je nameraval izvršiti nov vlov. Imel je pa smolo, kajti orožniki so mu bili stalno za petami in so ga ujeli ter oddali sodišču v Krškem. Sedaj upamo, da bo za nekaj časa mir pred njim.

Vlom v ljubljansko trgovino. V Ljubljani so vlovili neznanec v Teokarovičovo manufakturno trgovino v Wolfovi ulici. Zlikovci so se skrili najbrž že zvečer na dvorišče, ponoči pa so vdrli skozi železna vrata in nato še lesena vrata, nakar jim je bila prosta pot v trgovino. Odnegli so precej blaga, saj znaša škoda nekaj nad 20.000 din, vendar je krita z zavarovalnino.

Vlom pri Slaniču in Petanu pojasnjen. Iz Brežic poročajo: Kakor je »Slov. gospodar« že pisal, je bilo v noči na 16. september po neznanih storilcih vlovljeno v Slaničovo trafiko in isti dan tudi v trgovino koles last g. Petana iz Brežic. Po naključju so stražniki v Zagrebu zvedeli, da je Pavel Badističev dne 16. septembra kupil večjo količino in tobačnih izdelkov za znesek 450 din, ki mu jih je neznanec prodal v njegovi gostilniških posredbah in po izpovedi priče te kupčije Jeršič Stjepana, kateri se je pohvalil pred Baškovičem, da je odnesel iz Brežic prav dober plen, je Baškoviča zagrebška policija aretirala radi več vlovov, ki jih ima na vesti. Pri aretaciji je znesel na dan po nepravdnosti tudi vlov v Brežicah. Nadalje je policija pozvedovala, dokler ni izsledila vlovilca Jeršič Stjepana, ki je obe tatvine priznal. Jeršič je v preiskovalnem zaporu prodal tudi obleko, ki jo je imel na sebi. Policiji se je to zdelo sumljivo in so pozneje doznali, da je ta obleka last dr. Dernovškega iz Brežic, katerega so tudi okradli tiste dni.

Inseriral bi, pa ne vem kako! — Naredite tako: napišite besedilo in preštejte besede, prištejte še en dinar za davek na oglas, v kuverto dajte znamk za to vsoto in pošljite z besedilom na: Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

Vlom v trgovino. V Podpulferci, mejni vasi v Poljanski dolini, ki spada pod škofješko občino, je bilo vlovljeno v trgovino Jožefa Homana, ki stoji ob banovinski cesti. Vlovilci so odnesli za 10.000 din raznovrstnega blaga. Pri svojem zločinskem delu so se morali počutiti varne, kajti preden so odšli, so popili še tri steklenice vina. Ker tatovi niso pustili za seboj nobenih sledov, jih bo težko izslediti.

Obsojen prikrivalec usnja. »Slov. gospodar« je že obširno poročal o tovarnarju usnja Valterju Halbärthu iz Maribora, ki je bil poslan zaradi prikrivanja velikih zalog usnja v vrednosti štirih milijonov dinarjev na šestmesečno prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi. Zalogo usnja mu je oblast zaplenila, proti njemu pa je uvedlo sodišče kazensko postopanje. Dne 7. novembra se je proti tovarnarju vršila v Mariboru sodna razprava, na katero so iz Starega trga ob Kolpi pripeljali tudi obtoženega Valterja Halbärtha, ki je bil obsojen na 14 dni zapore, na 15.000 din denarne kazni ali na nadaljnjih 300 dni zapore, plačljivo v treh mesecih, in na plačilo 1000 din povprečnine. Proti razsodbi ni dopusten noben priziv. Po obsodbi je bil Valter Halbärth zopet policijsko odpremljen na prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi, kjer je bil že 49 dni, da najprej odsluži šestmesečno kazensko prisilnega bivanja, nakar se bo pokoril za svoje prikrivanje usnja še 14 dni v sodnih zapori, glasom razsodbe sodišča.

Prva smrtna obsodba na okrožnem sodišču v M. Soboti. Dne 30. oktobra se je vršila pred velikim kazenskim senatom okrožnega sodišča v M. Soboti razprava proti 26 letnemu kleparskemu pomočniku Karlu Makovec iz Štrigove v Medžimurju, ki je umoril svoje dekle in njenega spremljevalca. Makovec Karel je bil obtožen, da je 23. junija po zrelom preudarku in na okruten način usmrtil Viktorja Rašpergerja s tem, da ga je z nožem sedemkrat zabodel, radi česar je imenovan na mestu umrl, Rep Marijo pa s tem, da jo je z nožem 13 krat zabodel in je radi notranje izkrvavitve prav tako na mestu umrla. Vzrok umora je bila ljubosumnost. Na razpravi se je Makovec glede umora Rašpergerja skušal zagovarjati s silobranom, glede umora Repove pa je molčal. Državni tožilec je poudarjal, da se zadnje čase zlasti v ljutomerskem okraju množijo umori za prav malenkostne stvari in je cena človeškega življenja zelo padla. Zato je dolžnost sodišča, da ljudem pokaže s hudimi kaznimi, da je človeško življenje veliko vredno in da se s takimi kaznimi napravi enkrat za vselej konec nečloveškim zločinom. Zato je predlagal smrtno obsodbo. Senat je razglasil sodbo, ki se glasi: smrt na vešalih! Obsodbo je utemeljeval s tem, da je bilo dejanje storjeno po zrelom preudarku in na okruten način. Umor Repove nima para v sodnih spisih, tako zverinsko je bil izvršen. Makovec je bil med razpravo miren in ravnodušen.

Obsojen tat. V Celju je bil obsojen na eno leto in deset mesecev zapore 37 letni brezposelni delavec in vlovilec Lakner Josip, pristojen v Mozelj pri Kočevju. Imenovani je sedem let pohajal in se klatil brez dela okrog, pri tem pa vlamjal in kradel. Po prestani kazni ga bodo oddali za tri leta v prisilno delavnico.

»Noel, vem, da si izvrsten fant in bi tudi v smrt šel z menoj. Toda nepremišljenost ni lastnost pravega moža. Poslušaj! Na vsak način moraš najti Slima.«

»Jaz? Kje?«

»V Hillu! Prepričan sem, da je še tam s strelivom vred.«

»Dobro, grem ponj! Toda do najinega povratka bo preteklo precej časa.«

»Vem. Zato pa bom tudi jaz odjezdil dalje.«

»Sam?«

»Da.«

»Erik, ali to ni nepremišljenost?«

»Pustiva to! Položaj je tak, da bi bilo odlašanje usodno.«

Noel je nekaj časa molčal. Medtem je začel sedlati konja. Poznal je Erika in vedel, da je neomajen v svojih sklepih. Vkljub temu je hotel poskusiti.

»Erik, saj vendar nimaš dovolj nabojev!«

»Res, toda če mi jih ti nekaj posodiš, bo za prvo silo dovolj. Medtem pa me bosta vidva dohitela.«

Noel še ni odnehal.

»Erik, marsikaj si mi pripovedoval o Orlogovi tolpi. Nardu in drugih. In predvsem je tu ta lopovski Roger Asplet. Lahko se zgodi, da ti zmanjka nabojev in — potem? ...«

Za trenutek je utihnil. Ko je videl, da se je Erik pognal na konja, je hlastno nadaljeval:

»Nočeš torej poslušati? Dobro! Jaz bom hitel, kolikor bom mogel. Toda do mojega povratka bo dolgo. In ti veš, kaj se pravi s prazno puško v roki gledati sovražniku v oči ...«

»Ne vem,« se je nasmehnil Erik. »Še nisem bil v takem položaju.«

»Tudi jaz ne, toda mislim, da mora biti grozen položaj. Zato pa raje počakaj. Kaj boš začel, če sam naletiš na celo tolpo?«

»Noel, pustiva to!« je mirno odgovoril Erik. »Prepustiva vse bodočnosti! Daj mi naboje, kolikor jih moreš pogrešati.«

Fant mu je izročil vse naboje, ki jih je imel pri sebi. Nato mu je hotel izročiti še svojo puško na šest streliv, a te Erik ni sprejel.

»Hvala, Noel! Upam, da te nihče ne bo nadlegoval, a puško vendar obdrži. Zdaj jezdi naravnost v Hill, poišči Slima in mu povej, da bi ga zaradi izdaje dal ustreliti, če bi bil njegov vojaški poveljnik.«

»Razumem. Ustreliti ga — to bi bilo preveč! Toda brez kazni ne bo ušel, to ti rečem.«

»Ne bo mu škodilo! Toda preveč si ga ne privošči. Čimprej prijezdita za menoj! Z Bogom!«

»Z Bogom, Erik! Misli tudi na Ivanko in se ne postavljaj preveč! Nastopi samo v primeru, če bo res sila! In bodi previden!«

izpod zida. Kolikšen je bil zaklad, ne vemo. Previdna gospodinja na tozadavna vprašanja noče dati točnega odgovora, ampak se na vprašanje, koliko je bilo denarja, zavije v skrivnostno pojasnilo: precej! Očitvidno gre za denar, ki ga je kdo skril v teku zadnje svetovne vojne.

Drug svet. Dočim skoro v vseh evropskih državah štedijo z življenjskimi potrebščinami in navaža ljudstvo, naj si kuha mlo iz kosti, naj dobiva sladkor iz rdeče pese, zbira ter shranjuje cunje in odpadke — žive v Argentini v izobilju vseh dobrot. Koruza je zelo bogato obrodila. Ker je ne morejo izvažati v Evropo, jo suše in jo uporabljajo za kurjenje lokomotiv. Da jim ne bi bilo treba pometati toliko kave v morje, kakor

Svinjske kože za predelavo važna gospodarska panoga

Zadnje čase po svetovni vojni so cene surovih svinjskih kožam precej narasle, in sicer radi tega, ker je bila ta roba iskana in se je izvažala v surovem in predelanem stanju, predvsem za luksuzne stvari, to je za ženske ročne torbice, aktovke itd., v inozemstvo.

Na deželi pa je naš kmet in delovni človek že izza starih časov dajal svinjske kože pri podeželskih strojarnah strojiti in je to usnje z velikim uspehom radi njegove trpežnosti uporabljal za obutev.

Predvsem so podplati, strojeni iz težkih svinjskih kož, po trpežnosti boljši in se nosijo

dalj časa, ko podplati iz govejih kož, tako zvaní krupon.

Ravno v sedanjem težkem času, ko ni mogoče surovih kož, katerih doma primanjkuje, dovažati iz inozemstva, predvsem iz prekomorskih pokrajin, kakor se je to doslej dogajalo, bi bilo velike gospodarske važnosti, da se začnejo tovarne z usnjem baviti tudi s predelavo svinjskih kož na podplate in zgornje usnje, da bo tudi revnim slojem pomagano. Naš kmet, kočar, delavec in vsak, kdor svinje redi, bo na ta način lahko prodal surove svinjske kože po primerni ceni.

Po svetu

Chamberlain umri. Na svojem posestvu izven Londona je podlegel pljučnici v noči na 10. november v 71. letu Neville Chamberlain, bivši angleški ministrski predsednik. Rajni je bil od leta 1918. nepretrgoma član parlamenta. Večkrat je bil minister in je vodil angleško vlado, ki je napovedala Nemčiji vojno radi vpada na Poljsko. Chamberlain je bil mož mirnega značaja, ki se je veliko trudil, da bi ohranil svetu mir in ustvaril sporazum med evropskimi velesilami.

Madžarska — država narodov. Madžarska je zadnji dve leti pridobila dosti ozemlja in na njem precejšnje število novih državljanov. Ti državljani pa niso toliko madžarske, kakor pa druge narodnosti. Madžarska je dobila dosti narodnih manjšin, s katerimi bo imela še težave. Berlinski list »Berliner Börsenzeitung« objavlja, da ima Madžarska na svojem ozemlju sedaj 1.200.000 Romunov, 800.000 Nemcev, 600.000 Slovakov, 550.000 Ukrajincev (Rusinov), 120.000 Hrvatov, Srbov in Slovencev itd. Kakor se vidi iz teh podatkov Madžarom prijaznega in v tej stvari objektivnega lista, so narodnostne prilike v sedanji Madžarski takšne, da vsak tretji človek v državi ni Madžar.

Proti nemoralnemu tisku. Oblasti v Zedinjenih državah Severne Amerike se vedno bolj

zavedajo svoje dolžnosti, da morajo braniti ljudstvo in zlasti mladino zoper velike okvare, ki ji prizadeva nemoralen list in grda knjiga. Župan velemešta Njujork je sklical sejo, ki je bilo nanjo povabljenih 40 izdajateljev ilustriranih (s slikami opremljenih) časopisov. Ker je med temi časopisi mnogo takih, ki objavljajo nemoralne podobe, je župan izjavil: »Dokler bom jaz na čelu njujorške občine, ne bom dovolil, da bi se po ulicah prodajali nemoralni časopisi.« Na seji je bil tudi navzoč predsednik mestne policije. V navzočnosti izdajateljev časopisov mu je župan ukazal, da porabi vsa policijska sredstva zoper nemoralni tisk. — Bi bilo tudi pri nas potrebno!

Zvezde sovjetskih maršalov in sovjetska odlikovanja. Predsednik vrhovnega sveta ruskih sovjetov Kalinin je izročil sovjetskim maršalom z briljanti okrašeno zvezdo kot znak maršalskega dostojanstva. Z zvezdami označeni ruski maršali so: predsednik obrambnega odbora Vorošilov, vojni komisar ali minister Timošenko, namestnik vojnega ministra Šapožnikov ter generala Budjoni in Kulik. Ob tej priliki je bilo odlikovanih z redom »odličnika rdeče vojske« 1006 častnikov, 1645 podčastnikov in 4601 vojak. Ta odlikovanja so bila podeljena na predlog vojnega ministra Timošenka za zasluge pri vežbanju vojske.

Strašen potres v Romuniji

Zadnjo nedeljo, 10. novembra, v zgodnjih urah zjutraj je zadela Romunijo strašna potresna nesreča, kakršne sploh ne pomnijo.

Prestolnica Bukarešta in cele pokrajine so uničene. Potresni sunki so trajali z manjšimi presledki od 2. ure 42 sekund po polnoči sko-

to ves čas delajo, je našel neki nadarjeni kemik drug način za uporabo kavinih zrn. Iz kave so že prej delali umetno svilo. Ta kemik pa je poskušal še naprej in je dognal, da lahko dobiva iz kave, ki jo zdrobe v prah in temu prahu pri- mešajo zemljo ter nekater druge snovi, porcelanu podobno ceneno snov. Poskusi so se posrečili. Nova snov je od- porna, dovolj trdna in negorljiva. Mogoče bo- mo lahko nekoga dne pili pravo kavo iz novih, iz kavinih zrn narejenih skodelic.

Življenjsko zavarova- nje za vojake. Prebivalci mesteca Windsor v Kanadi pa se res ne mo- rejo pritoževati nad mestno upravo. Mestni svet si prizadeva na vse mogoče načine, kako bi olajšal življenje svojih

»Bodi brez skrbi! Če pa bi vendar prišlo kaj vmes, veš, kako misli o tebi Ivanka.«

»Vem, Erik!«

Noelovih zadnjih besed Erik že ni slišal. Odvihral je ko strela. Noel je še zavpil za njim, ker mu je hotel nekaj povedati, a zaman. Njegove besede so se izgubile v vetru.

Nato je tudi on oddiral proti Hillu. Kar je spotoma mislil, za Slima ni bilo tolažljivo.

Ob prihodu v mesto je bila že tema. Noel je povpraševal tu in tam po Slimu. Nazadnje je zvedel, da je Slim popival in kvartal v gostilni Chicago-Nelly.

Noel je odjezdil proti navedeni gostilni. Zavese so bile spuščene in okrog gostilne je vladala tema. Temu se je čudil. Ko se je približal gostilni, je opazil trumo ljudi, ki so stali okrog na tleh ležečega predmeta.

Noel je že med ježo skočil s konja. Ljudje so se razmaknili. Fant je pogledal na tleh ležeči predmet, nato se je divje ozrl okrog sebe. Na tleh je ležal Slim — v mlaki krvi.

»Kdo je storil to?« je zavpil Noel in je bliskovito potegnil iz pasu samokres.

Možje se niso zganili, le po samokresih so segli naglo kot Noel.

Zavese na najbližjem oknu so se razgrnile. Prikazala se je gostilničarjeva glava.

»Kaj se godi zunaj?« je vprašal možakar z nizkim glasom.

»Rad bi vedel, kdo si je tako privoščil Slima?« je zavpil Noel.

»Dobro so ga obdelali,« je odvrnil gostilničar. »Tvoj prijatelj je na veliko igral, potem pa je trdil, da so ga ogulili.«

»Z goljufi je igral?« je jezno vprašal Noel.

»Pri meni ni goljufov! Takih ne trpim v svoji gostilni!« je prav tako jezno odgovoril gostilničar. »Pazi na jezik, drugače bo še tebe zadelo kaj neprijetnega!«

Noel je še jezno zagodel in vtaknil samokres za pas. Možje, ki jih v temi ni mogel spoznati, so se razšli. Dvignil je Slima in ga položil na konja. Nato je zavil proti hiši Mac Morgana. Morgan je bil trgovec z usnjem, a se je nekoliko razumel tudi na zdravljenje.

Morganovi so že spali in Noel je moral precej časa ropotati, preden jih je privabil iz hiše.

Morgan je skrbno preiskal Slima.

»Umrl ne bo,« je nazadnje izjavil, »toda najmanj štiri tedne bo moral ležati. Tri krogle ima v sebi. Tu ga pusti! Takoj ga bomo morali položiti v posteljo, drugače izkrvavi — naznotraj.«

Noel je preiskal Slimove žepke. Vsi so bili prazni. Denar, ki mu ga je bil dal Erik za živila in naboje, je zakvartal.

Kratke tedenske novice

V Bitolju je letalska bomba huje ranila 26 letnega tekstilnega kemika Oskarja Miljavca iz Maribora ter mu je popolnoma uničila stanovanje.

V Bitolju je prišlo mnogo inozemskih častnikov, ki opazujejo boje na grško-albanski meji.

Škodo po potresu v Romuniji cenijo na prvi pogled na eno milijardo dinarjev, bo pa najbrž še večja. Na pol razdejanih je 12 mest. Petrolejski vrelci so se vneli. Ponavljajo se novi potresni sunki.

Na Madžarskem so pravočasno odkrili in zatrli zaroto pripadnikov »Puščicah križev« (fašistov), ki so nameravali izvesti popoln prevrat.

Ker švico stalno preletavajo na poti v Italijo angleški bombniki, zato je sedaj švica ponoči v temi, da se angleški letalci ne bi mogli spoznati, kje se nahajajo.

Večina švicarskih listov je v Italiji prepovedana. Italijani pravijo, da radi tega, ker švicarski časopisi poročajo neresnico z bojišč, švicarski listi odgovarjajo, da poročajo samo dejstva.

Po nevtralnih in grških poročilih je bila v zahodni grški pokrajini Epir zajeta od Grkov s poveljnikom vred 3. alpinska divizija (15.000 mož) »Centauro«. Pri tej diviziji je služil Mussolini med svetovno vojno in je bila sestavljena iz elitnih čet.

Poveljstvo čet, ki se nahajajo na albansko-grškem bojišču, je prevzel namestnik načelnika glavnega generalnega štaba general Soddu. Prejšnji poveljnik je bil odstavljen. Italijani zračnim potom pošiljajo v Albanijo okrepitve.

Francoski podpredsednik vlade in zunanji minister Laval se je sestal zadnje dni v Parizu z nemškimi državnim maršalom Göringom in z odličnimi člani nemške nar.-socialistične stranke.

Francoski general De Gaulle je s svojimi četami zasedel s pomočjo Angležev francosko afriško kolonijo Gabron z glavnim mestom Liberville. Sprejet je bil z navdušenjem. Francoska vlada pravi, da je to nov angleški atentat na Francijo.

Hitler je napovedal ob koncu minulega tedna v Monakovem v svojem govoru nadaljevanje vojne do jasne odločitve, predsednik angleške vlade pa je rekel istočasno, da so vojni cilji Anglije: osvoboditev vseh narodov v Evropi, ožje bratstvo med narodi, napredek in mir.

Med Hitlerjevim govorom v Monakovem je prišla nad Monakovo močna eskadra angleških bombnikov, ki je mesto strahovito bombardirala. Nemci pravijo, da so jim Angleži hoteli ubiti vodjo in da bodo o tem že prejeli obvestila.

Na povabilo nemške vlade je obiskal 12. novembra Berlin predsednik sovjetske vlade in zunanji minister Molotov. V Gdansk mu je šel naproti zunanji minister Ribbentrop. Dan prej so angleška letala bombardirala Gdansk. Molotov bo ostal v Berlinu tri dni.

Predsednik Irske De Valera je izjavil v državnem zboru, da izključuje irska vlada vsako misel na to, da bi dovolila na obalah Irske Angliji pomorska oporišča v borbi proti nemškim podmornicam.

Zadnjo nedeljo dopoldne je podlegel srčni kapi 68 letni ameriški senator Pittman, predsednik odbora za zunanje zadeve.

Grška kraljevska dvojica:
kralj Jurij in kraljica Elizabeta

raj poldrugo uro. V Bukarešti so čutili glavni potresni sunek tri minute. Mnogo ljudi je bilo v Bukarešti ubitih ter ranjenih in je ostalo brez streh. Ulice prestolnice so razorane ter tako razpokane, da je vsak promet nemogoč. Mnogo hiš bodo morali iz varnostnih razlogov podreti. Kot primer, kako strašen je bil potres, navajamo, da se je 12 nadstropni nebotačnik, v katerem je prebivalo nad 500 ljudi, porušil gladko do tal. Pravijo, da je v tem hotelu stanovalo tudi več nemških in italijan-

Želite kupca za svoje pridelke, za les, drva itd., potrebujete posla ali želite sami v službo — naročite oglas v »Slov. gospodarju« in uspeh bo gotov!

skih častnikov. Število smrtnih žrtev se samo v Bukarešti čeni na tisoč. Število žrtev je pa težko ugotoviti, ker so razvaline preogromne in reševalno delo ne more hitro napredovati.

Kralj Mihael in njegova mati Helena sta le po naključju ušla smrti.

Potres je hudo prizadejal severno ter zapadno Romunijo in predele ob vznožju Karpatov, kjer je bilo središče potresa. Telefonske in brzojavne zveze so večinoma prekinjene. Zelo so bili prizadeti kraji, v katerih se nahajajo petrolejski vrelci.

Na tisoče ljudi po Romuniji je ob streho in ne vedo, kam bi na zimo pred mrazom in pomankanjem. Računajo, da je bilo ubitih po potresu v vsej Romuniji več tisoč ljudi. Porušila se je tudi neka jetnišnica in je našlo smrt v razvalinah okrog sto jetnikov.

V vsej naglici so alarmirali vojaštvo in ga poslali v prizadete kraje.

Potres so čutili tudi v Srbiji in v Bolgariji, vendar ni bilo v teh krajih občutnejše škode.

pogreb, na katerega je prihitelo kljub slabi poti veliko število ljudi, da ji izkažejo poslednjo čast na zadnji poti v prerani grob. Na domu se je od rajne naše Katarine kot zglede matere z iskrenimi besedami poslovil znanec in prijatelj Anton Kolaric, posestnik iz Sv. Jurija ob Pesnici, na pokopališču pri odprtem grobu pa je orisal veselje in žalost ter zglede matere domači g. župnik. Skoraj vsa očesa so se orosila ob poslovičnih govorih obeh govornikov, saj je bil vsakdo prepričan, kako žalostna je bila smrt mlade zglede matere, katere je v starosti 40 let morala zapustiti solzno dolino in se preseliti na kraj miru, kjer ne bo več prenašala muk in trpljenja. Vi pa, dragi svojci, soprog, otročki, brat, sivolasi oče in mati ter ostali sorodniki, vam želimo, da vas ob bridki izgubi rajne tolaži dobri Bog — Tebi pa, draga Katarina, želimo, da v miru počivaš!

Mala cvetka umrla. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je smrt pokosila malo cvetko, štiriletno Treziko Muršec, hčerko našega o. organista. Naj domače tolaži ljubi Bog!

Smrt Muropoljca. V Bunčanih pri Sv. Križu pri Ljutomeru je umrl v 75. letu starosti Alojzij Ostre, po domače župajni. Pokojnik je bil ugleden in radi svoje prirojene inteligence ter prijaznosti splošno čislani mož, pravi tip ponosnega muropoljskega kmeta. Dolgo časa je bil načelnik kraj. šolskega sveta v Veržaju, 40 let je bil odbornik občine Bunčani in 13 let je županoval in bil izvoljen tudi za častnega člana. Za njegove zasluge na raznih poljih je bil odlikovan z redom sv. Save. Pokojni Ostre je bil brat vse prerano umrlega Franca Ostre, kaplana v Cirkovcah. Zapušča žalujočo soprogo, s katero sta letos v ožjem družinskem krogu praznovala zlato poroko, ter štiri hčerke. Najstarejša Anica je nad 20 let delovala kot vestna učiteljica v domači župniji Sv. Križ, ostale tri so dobre gospodinje na trdnih kmetijah. Pokojnemu župajnemu bodi ohranjen časten spomin! — Žalujočim naše sožalje!

Umrl je mož. V Slamnjaku pri Ljutomeru je umrl Anton Hujnsjak. Pokojnik je bil globoko veren katoliški mož. Z njegovo smrtjo je naša fara izgubila priljubljenega moža. Nje-

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt bivše gostilničarke na Uršiji gori. V Razboru pri Slovenjgradcu je mirno v Gospodu zaspala 89letna Marija Kumer, roj. Šikernik. Pokojna je bila daleč naokrog znana kot gostilničarka na Uršiji gori. Posebno so jo poznali revni ljudje, katerim je rada pomagala. Zapušča tri sinove, ki so vsi dobro preskrbljeni. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Velika dobrotnica revežev umrla. Dne 24. oktobra je v Smoliniku pri Rušah umrla blaga Terezina Harič, roj. Zvajger. Bila je velika dobrotnica revežev, saj nikdo ni šel praznih rok od njene hiše. Komaj 17letna se je poročila z veleposestnikom Dragotinom Haričem na Smoliniku leta 1883. Zlato poroko sta obhajala leta 1933. Še krepka. Gospa Haričeva je bila nadvse vztrajna in je z največjo požrtvovalnostjo pomagala svojemu možu pri gospodarstvu. Vzgojila je tri otroke v pravem krščanskem duhu in so že vsi preskrbljeni. Dne 26. oktobra smo jo pokopali ob občini udeležbi ljudstva, kar je bil dokaz, kako je bila rajna gospodinja priljubljena. G. župnik iz Ruš je imel pri odprtem grobu lep poslovični govor. Haričeva hiša je nad 50 let naročnica »Slov. gospodarja«, zato tudi izreka sožalje možu in vsem žalujočim, rajni pa želi večni mir in pokoj!

Mati sedmih nepreskrbljenih otrok umrla. Katarina Zancer, posestnica pri Sv. Križu

nad Mariborom, je padla po stopnicah s podstrešja ter radi hudih posledic dne 28. oktobra umrla. Žalostno so naznanili zvonovi iz cerkve sv. Križa, da nas je zapustila dobra gospodinja, zglede mati sedmih nepreskrbljenih otrok, kateri objokujejo svojo ljubljeno mamo in iščejo tolažbe. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen

Ministri angleške vlade od leve na desno: delovni minister Bewin, major Attlee, Artur Greenwood in ministrski predsednik Churchill

Noel je prosil Morgana, naj skrbi za Slima. Nato je odjezdil k Robersu, ki je prodajal orožje in strelivo.

Robers, ki je bil svojčas covboj in je dobro poznal Noela, mu je rad pomagal iz zadrege. Tako je Noel nakupil vse, kar je potreboval. Ob slovesu je Robers pripomnil:

»Pazi! Po mestu so se ves dan potikali sumljivi tujci. Niti deset centov ne bi dal za njihovo poštenost!«

»Hvala za opozorilo. Bom že pazil!«

Naglo je odjezdil. Kot blisk je švignil mimo gostilne Chicago-Nelly. Nenadoma je zazeval pred njim globok jarek. Preden je zadržal konja, je ta že skočil. Noel se je sklonil v sedlu naprej in pomagal konju pri skoku. A skok se vkljub temu ni posrečil. Konj je padel. Noel je zletel čez konjev vrat, a je takoj vstal. Konju se k sreči ni nič zgodilo. Počasi je vstal. Od strahu se je nekaj časa tresel. Ko se je pomiril, je Noel spet zajahal.

Dirkanje se je nadaljevalo. Noel je vedel dovolj. Temne sile so bile na delu, da bi Erika zadrževale. Tudi covbojev so ga hotele oropati. Pri Slimu se je to posrečilo — vsaj za nekaj časa. Pri njem pa ne.

Kaj neki snujejo zoper Erika, ki sam, brez zadostne hrane in streliva jezdi v samotni divjini? Mraz ga je spreletaval ob tem vprašanju. Neusmiljeno je zbodel konja z ostrogami, toda Erika ni mogel dohiteti.

15.

Marija je naslednjega jutra pozneje nadaljevala pot, kakor je bila zvečer sklenila. Razdiranje šotora, sedlanje mežga in natovorjenje ostalih dveh mežgov ji je vzelo več časa, kakor je mislila. Ni bila vajena takih opravil in delo ji je šlo počasi od rok.

Naposled je bila vendar gotova. Zajahala je in nadaljevala pot. Ponoči se je precej odpočila, zaradi tega je bila boljše razpoloženja. Jutro je bilo lepo in to je še povečalo njeno dobro voljo.

Pot se je najprej vila po ozki soteski, ki je bila pokrita s temnimi gozdovi. Pozneje se je soteska razširila in Marija se je znašla na odprti planoti, ki se je vlekla do vznožja Oblačne gore.

Marijo je prevzelo tiho veselje. Pred seboj je imela zaželeno Oblačno goro, kateri je bila z vsakim korakom bliže. S svetim strahom je strmela v gorskega velikana. Venomer je bodrila mežge, ker je gorela od želje, da bi čimprej stopila v to skrivnostno kraljestvo.

Naposled je stala ob vznožju Oblačne gore. Še enkrat je spoštljivo pogledala visoke vrhove, ki so se kopali v sončni svetlobi, potem pa je zavila v prvo sotesko. Steza je bila skalnata in se je skoraj stopničasto dvigala. Mežgom, ki so bili vajeni gorskih potov, hoja ni delala težave. Pot se je dolgo vzpenjala navzgor. Potem pa je pred Marijo nenadoma zazeval globok prepad. Pred tisoč-

meščanov. Višek teh naporov so brez dvoma dosegli prav pred kratkim s sklepom, ki ni novost samo v zgodovini mestnih samouprav, temveč tudi v zgodovini vojni: sklenili so namreč najeti mestnega sveta, da bo mesto zavarovalo vsakega moškega meščana, ki je poklican pod orožje ter je odpeljan v Anglijo ali dodeljen mornarici. Zavarovalne premije plačuje mestni svet. Zavarovalnica, ki je že zavarovala 500 mladih vojakov mesteca Windsor, izplača v primeru smrti zavarovanega vojaka njegovim svojcem 100 funtov šterlingov, če je samec; če je pa poročen, dobi družina 200 funtov šterlingov.

Svatje so pobegnili pred čebelami. V italijanski vasi Loreggia blizu Kastel Franca so ne-

gov posel je bil, da je pobiral zrnje za g. kaplana. Prireditve v našem domu si brez njega ni bilo mogoče misliti, njegova roka je bila potrebna, da se je v dvorani vzdrževal red. Povsod, kjer je bila potrebna dobra, močna roka, je bil na razpolago. Bil je zvest član naših katoliških organizacij. Udeleževal se je že pri bivšem Orlu. Pa tudi gasilec je bil. Njegovo zadnjo pot so spremljali številni njegovi znanci in prijatelji. Člani Fantovskega odseka so mu izkazali svojo hvaležnost s tem, da so se v krajih udeležili pogreba, enako tudi gasilci. Ob odprtem grobu so se od njega poslovili zastopniki Prosvetnega društva, FO in gasilskega društva, a pevci so mu zapeli v slovo. Počivaj v miru, dragi Tone! Prerano si šel v grob, toda božja volja je bila taka. Komaj nekaj čez trideset si jih imel, pa že si moral zapustiti ženo in otroka, brate, sestro in starše. Končal si svoje delo na zemlji in sedaj se veseli v nebeških višavah! — Domače naj tolaži Bog!

Umrla ob odprtem grobu svoje matere. Pri Sv. Tomažu pri Ormožu se je te dni pripetil žalosten dogodek, ki je do srca pretresel vso širno okolico in vzbudil globoko sočutje. Na Vernih duš dan je bil pri Sv. Tomažu pogreb 90 letne trpinke Marije Habič, ki jo je smrt odrešila silnega trpljenja, ki ga je vdano prenašala vsa leta svoje strašne bolezni — kostne jetike. Na zadnji poti jo je spremljala tudi edina hčerka Terezija. Pomanjkanje, ki ga je trpela, in silna žalost sta tako vplivali nanjo, da jo je ob odprtem materinem grobu baš ob slovesu zadela srčna kap. Omahnila je ob grobu in umrla v rokah pogreb-

Ne pozabite! »Slov. gospodarja« čita redno nad sto tisoč ljudi vsak teden, med njimi so taki, ki žele kupiti, kar imate vi na prodaj! Do kupca vam pomaga oglas v »Slov. gospodarju«!

cev. Zdaj bosta z materjo skupaj spali večno spanje, kakor sta v življenju skupaj do zadnjega prenašali silno bedo in lakoto ter težo bolezni in zapuščnosti. Ljubi Bog se je usmilil obeh, da ju je rešil zemeljskih težav in ju skupaj poklical k Sebi po nebeško plačilo.

Smrt blagega dekleta. V Gajovcih pri Sv. Marjeti niže Ptuja je 25. oktobra umrla 16 letna Rozika Ranfl. Odhitela je k svoji materi in dobremu očetu. Bila je blaga, pridna, dobra in vzorna Marijina družbenka. V svoji bolezni je bila tiha mučenica in si je nebesa zaslužila. V bolezni ji je požrtvovalno lajšal trpljenje gospod katehet in častita sestra prednica iz Muretine. Pogreba se je udeležila vsa šola z učiteljstvom. Naj ji sveti večna luč — preostalih pa naše sožalje!

Smrtna kosa. Od Sv. Barbare v Halozah poročajo: V nedeljo je bil pokopan v Ptuju bivši naš dolgoletni učitelj Vinko Šerona. — Doma pa so umrli: Treza Gavez, posestnica in vdova v Paradižu, v starosti 57 let; Blaž Jurgec iz Gruškovca v starosti 61 let, in bivši vinikar Klinc Ivan v starosti 75 let. — Vsem rajnim večni pokoj, žalujočim pa naše sožalje!

CROATIA BATERIJE
žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica
CROATIA
tovarna baterij
JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

Nepredvidena smrt Marijine družbenke. Med novicami poročamo o nesreči v Vojniku, kjer je v ponedeljek, 4. novembra, električni tok ubil zelo mladenko 15 letno Pepco Potočnikovo, p. d. Gologradčevu, najboljšo učenko tukajšnje meščanske šole, četrtega razreda. Rajna Pepca je bila ena najpridnejših deklet. Bila je zvesta Marijina družbenka in skoraj stalni gost pri mizi Gospodovi. Zato je smrt ni dohitela nepripravljeno. Temu primerno je imela tudi lep in naravnost veličasten pogreb. Pet gospodov duhovnikov in mnogo ljudstva, zlasti mladine, jo je spremljalo na njeni zadnji poti. Ob odprtem grobu so se poslovili od nje v krasnih in ganljivih besedah: g. katehet Lupše, g. upravitelj Lekše in součenka Kovačičeva. Nobeno oko ni ostalo suho, saj smo pa tudi vsi tako radi imeli rajno Pepco. Naj uživa raj — žalujočim ostalim pa naše sožalje!

Pokrajina, po kateri prodirajo Italijani v Grčijo

Pogled na preostanek prevoznih ladij, ki so potopljene ob Rokavskem prelivu

davno imeli svatovščino pri kmetu Gastonu Ambroziju. 40 svatov je sedelo za dolgo, bogato obloženo mizo. Pa se niso dolgo veselili dobrot, ponujenih jim od gostiteljev. Naenkrat je pribrnel skozi odprto okno cel roj čebel. Verjetno jih je privabil sladek vonj. Gostom je preostala edina rešitev — beg. Urnih krač so jo pobrisali iz sobe. Med zmešnjavo se jih je rešilo le deset, tridesetorico pa so popikale čebele. Nekateri so morali celo iskati zdravniško pomoč.

Dobra zavrtnitev. Ko je bil angleški kralj Henrik VIII. sprt s francoskim kraljem Francom I., je hotel poslati odposlanca, ki bi naj kralju zabrusil v obraz nekaj psov in groženj. V ta namen je izbral nekoga škofa, ki pa ni ho-

letji je divji gorski potok drvel po njem. Zdaj je bil suh in se je le v času dolgotrajnega deževja struga na dnu napolnila z vodo. Ožina je bila temna in neprijazna. Mariji se je naježila koža na hrbtu, a je premagala strah in jezdila dalje. Na levi in desni so bile ogromne skale. Ravno nad Marijino glavo je velikanska skala štrlela iz gorske stene. Od spodaj se je zdelo, da visi v zraku. Stene, ob katerih je Marija jezdila, so bile sive. Iz razpok je rasla trava. Tu in tam se je ponosno dvigala vitka smreka. Sončni žarki so obsijali samo vrhove. Svetloba je postajala vse bolj rdečkasta, ker se je sonce nagibalo k zatonu. Ožino je objela senca in nad njo je vladal skrivnostni mir.

Marija se je ustavila pod skalo, ki je štrlela nad stezo. Gora jo je spominjala na velikansko skalnato sveetišče. Na desni in levi so se dvigale mogočne smreke kot znamenja molčečnosti. Visoko nad njimi so se gorske stene odmaknile in prikazale so se skalnate stopnice, ki so jih morda uporabljali staroveški gorski velikani.

Popotnica si je pripravila prenočišče. Ko je sedela pri ognju, se je pomirila. Ogenj je bil tovariš in prijatelj. Plapolajoči plamen je pregnal temo in rdeče pobarval skale. Noč je bila zelo mrzla in Marija bi zmrzovala brez ognja. Sotora ni postavila, ker ni našla zanj primerne prostora. Zavila se je v odejo in legla pod milim nebom. Odeje so bile debele in tople, toda rosa jih je vendar prepojila. Vlaga je prišla do kože. Marija se je prebudila.

Zeblo jo je. Primaknila se je k ognju, a tudi tam se ni ogrela, ker je ogenj že pojema. Napadle so jo različne misli. Pregnati jih je hotela in se je zagledala v višavo. Nebo je bilo oblačno, kakor da bi se bližal vihar. Nekoliko je obrnila glavo in zagledala obrise vrhov Oblačne gore. Kako se bo vzpela v tako višavo? Čutila je, da jo čaka težavna pot.

Zatisnila je oči in se silila, da bi zaspala, toda zaman. Dasi je bila izčrpana, vendar ni mogla zaspati. Zdelo se ji je, da je nenadoma zaslišala iz daljave prhanje konj. Smehljal jo je posilil. Saj vendar od srečanja z Nardom ni videla žive duše! O živih bitjih — ljudeh ali živalih — nikjer ni bilo sledu. S to mislijo v glavi je Marija končno zadremala.

Nenadoma je švignila mimo senca po mogočnih skalnatih stopnicah, ki so se nad prepadom vzpenjale navzgor. S skale na skalo je skočila, za hip obstala, potem spet skočila, dokler se naposled ni ustavila na skalnatem obronku. Tam je legla, se nagnila nad prepad in zrla v globino.

Ta človek je bil že z gorskega vrha zagledal Marijin ogenj. Na tako daljavo se je ogenj videl kot neznatna svetla točka in ga je mogel opaziti samo ta stari Indijanec, ki je vse svoje življenje prebil v samotnih gozdovih in je imel ostre oči. Zdaj je začudeno gledal z obronka, kakor da ne bi hotel verjeti svojim očem.

Nenadoma je poskočil. Potem se je vzpenjal od skale

Hvalimo Boga, da imamo mir v Jugoslaviji!

Slovenec, ki živi v Belgiji ob francoski meji, kjer je divjala strašna vojna, piše svojemu prijatelju v Mariboru sledeče:

»Ti ne moreš verjeti, kake strahote in nesreče smo tu doživeli! Prej, pred vojno, smo bili bogati, zdaj smo berači. Stanovali smo v lepi, moderno urejeni hiši, imeli smo vsega, kar si srce poželi. Prileteli so železni ptiči iz Nemčije, prihrumeli so strašni tanki, padale so zažigalne in razrušilne bombe — in sedaj je vsa pokrajina ena sama razvalina. Železnice so porušene, hiše razdejane, živina — kar je še ostalo — je pocrkala, živež ves pobran ali pa uničen. Žena Malčika mi je od strahu znorela, oba sina sta mi padla kot žrtev strašne vojne. Hčerki Julčki je bomba odtrgala desno roko in izgubila je tudi oko, tako da je sedaj na pol slepa in bo revica vse življenje.

Ne moreš si predstavljati, kako groze polno je naše stanje sedaj po vojni. Gladujemo, premoženje nam je uničeno in odvzeto, niti strehe nimamo, obleka nam je vsa razcapana, ni niti soli, ne trohice masti — in vsi gledamo v zrak brezupno, proseč Boga, da nas reši... Povej to mojim rojakom tam v Sloveniji. Imam poročila, da je pri vas še ljubi mir, da so vam domovi še celi, da imate še živež za silo. Reci tem fantom in možem, da ne smejo biti žalostni, če morajo na orožne vaje. Bodite pa veseli, da imate vladno in voditelje, ki so znali s pametno in miroljubno politiko ohraniti mir domovini in so tako obvarovali ves narod strašne šibe — vojne! Hvalite Boga, da imate mir v Jugoslaviji!

K tem besedam nimamo mi prav nič postaviti.

Dopisi

Dravska dolina

Maribor, (60 letnica Zebotove mame.) Tiho in skromno je obhajala dne 6. novembra v krogu svoje družine 60. rojstni dan gospe Marija Zebot, soproga mariborskega podžupana. Rojena je bila v št. Ilju v Slov. goricah. Kot strogo katoliškega in narodnega duha je vzgojila tudi vseh svojih šest otrok v tem duhu. Dva sina sta doktorja prava. Vsi otroci sodelujejo v naših organizacijah. Zebotova mama ni skrbela samo za dobro vzgojo, ampak je tudi v vsakem drugem oziru skrbna. Bog ji je dal srečo, da ima zdravo mladino. Ker je dobra do revežev in trpečih, rasi božji blagoslov na njeno delo. Skromna je po svojem značaju, vendar pa odločna, kadar se je treba zavzeti za pravice naroda in Cerkev. Tudi »Slov. gospodar«, katerega so v njeni rojstni Krenovi hiši imeli narodenega že od njegovega začetka, želi Zebotovi mami še mnoga leta, in sicer zdrava in srečna leta!

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Velik uspeh je doživela predstava pretresljive verske igre »Mrtvaški ples«. Nikdar še ni bilo toliko obiska. Igro je režiral domači g. župnik; vlogo smrti je mojstrsko podala gdca učiteljica Beraničeva; tudi vsi drugi igralci so se postavili. V ponedeljek, 18. novembra, ob sedmih zvečer bo pri nas imel g. Davorin Petančič iz Rajhenburga predavanje z naslovom »Z lučjo v kraljestvo sanj, strahov in duhov«. Na zgledih nam bo pokazal, kaj naj sodimo o sanjah, o »strašenju«, o kilcanju iz drugega sveta itd. Vstop je prost, a za otroke in slabozivčne ni! — Veliko škodo trpijo naši kmetje; večini je namreč segnil letošnji krompir.

Sv. Miklavž na Dravskem polju. V nedeljo, dne 17. novembra, uprizori Prosvetno društvo ob 15

in 19 v šoli dramo v štirih dejanjih »Črna žena«. Prijatelji od blizu in daleč vlijudno vabljeni!

Konjiški okraj

Prihova. Dne 4. novembra sta se poročila Albert Firer, tesar iz Vencesa, in Jožefa Pahola iz Spod. Grušovja 38, p. d. Žaflekovca, župnije Prihova. Nvesta je bila članica Marijine družbe. Na gostiji so nabrali svatje za novo bogoslovje v Mariboru 100 din. Bog plačaj! — Delo na občinski cesti Grušovje-Prihova se nadaljuje z banovinsko podporo 15.000 din, za katere se g. banu tem potom iskreno zahvalimo.

Ptujsko polje

Ormož. V nedeljo je bila svečana blagoslovitev našega novega veličastnega prosvetnega doma. Udeležba je bila zelo velika. Dvorana je bila prenapolnjena. Med imenitniki, kateri so se udeležili te lepe prosvetne prireditve, je bil ptujski okrajni načelnik g. dr. Farčnik kot zastopnik bana. Blagoslovitev je izvršil g. prior Učak, ki je raz-

FRANZ JOSEF
GRENCICA

REC. 5. BR. 22365 28. 10. 1940

Vi imate les, drva, pa bi radi krompir ali žito, v drugem kraju imajo krompir in živež, potrebujejo pa drva za zimo. Kako boste naredili kupčijo, ko smo tako daleč narazen in drug za drugega ne vemo? — Oglas v »Slov. gospodarja«!

tolmačil namen doma in glavne smernice izobraževalno-vzgojnega dela. Govorila sta še tudi g. rektor dr. Hohnjec za Prosvetno zvezo v Mariboru in g. ravnatelj Munda za stavbeni odbor. Naj bo lepi prosvetni dom, ki je ponos Ormožanov, učilišče in vzgojevališče mladine ter trdnjava krščanske in narodne misli!

Sv. Tomaž pri Ormožu. V nedeljo, 17. novembra, priredi Prosvetno društvo v društvenem domu po večernicah krasno gledališko igro »Mrtvaški ples«, misterij v desetih slikah, ki bo nazorno pokazal vsem, mladim in starim, bogatim in revnim, kako smrt nikomur ne prizanaša, da vse pobira, nič ne izbira. Oglejte si!

Slovenske gorice

Sv. Jurij ob Pesnici. (Zlata poroka.) V cerkvi sv. Jurija ob Pesnici sta zadnje dni pred oltarjem slovesno ponovila svojo zakonsko obljubo zakonca Friderik in Marija Čerče, preužitkarja na Pesnici št. 2. Ganljivo je bilo videti, ko sta dva krepka fanti privedla v cerkev sivolasnega ženina-zlatoporočenca, kateri radi ohromelosti ne more več hoditi, dočim je njegova žena kot zvesta družica še precej krepka in zdrava. Jubilant je bil rojen leta 1863. kot sin viničarja v Lučanski župniji (sedaj preko meje). Po poklicu je bil v mladih letih tesar. Njegova zvesta žena je bila rojena leta 1868. v župniji Svečina. Skozi vse njuno življenje sta bila poštenjaka v vsakem oziru, globoko verna in tudi zavedna Slovenca. Jubilant je bil več let cerkveni ključar župnijske cerkve sv. Jurija ob Pesnici. Z delom svojih pridnih rok sta si pridobila lepo posestvo, na katerem sta marljivo gospodarila do časa, ko sta izročila leta 1929. posestvo takrat še živečemu in pred leti umrlemu sinu Andreju, sebi pa sta si izgovorila majhen kotic in primeren preužitek. Zlatoporočenca sta imela devet otrok, od katerih sta ob času njune zlate poroke bila še živa samo dva, in sicer hčerka Katarina in sin Friderik, kateri je priden mizar. Tudi sta vzgojila v krščanskem duhu štiri rejence, kateri niso imeli svojcev, da bi jim dali oporo v otroških letih, kar je posnemanja vredno! Zato ni čudno, da je ob priliki njune zlate poroke bilo toliko prisrčnih čestitk z iskreno željo, da ju ljubi Bog blagoslovi ter še nadalje spremlja v njuni zakonski skupnosti ter ju še do biserne poroke ohrani zdrava in vesela!

Ljutomer. V nedeljo po osmi sv. maši bo v Katoliškem domu sestanek Prosvetnega društva. Predaval bo g. prof. Jan Šedivy iz Maribora, in sicer o Češki — po stopinjah sv. Vavla. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Ker je snov zanimiva in poučna, se pričakuje obilna udeležba. Vstopnine ni.

do skale, dokler ni prišel do votline, ki se je skrivala pod vrhom med sivimi skalami.

K votlini ni vodila steza. Le nekaj kamnov je štrlelo iz skoraj navpične stene. Indijanec se jih je spretno oprijemal in se dvigal vse višje, dokler ni prispel do majhnega skalnatega balkona, ki je ležal pred votlino. Ta votlina je bila stanovanje tega Indijanca in pravljirnega belokožca — »gorskega samotarja«.

Indijanec je zamolklo zaklical. Takoj nato se je prikazal drugi prebivalec votline. Podoben je bil orjakom preteklih stoletij. Gornji del telesa je bil gol. Koža je bila prav tako bronastorjava ko Indijanceva. Možakar je imel na sebi dolge hlače iz usnja in indijanske mokasine (čevlje). V rokah je držal moderno puško.

To je bil gorski samotar. Kot pravljirni junak je stal nad prepadom. Ježil je obrvi in vprašujoče zrl v Indijanca.

»V prepadu se je pojavil belokožec!« se je oglasil Indijanec.

»Si ga videl?« je zlovešče zagodel samotar.

Indijanec je prikimal.

Zavladala je tišina, med katero sta se starca nekam žalostno gledala. Samotar je čez čas dvignil oči proti nebu in je bolestno vzdihnil:

»Ali na svetu res ni koščka zemlje, kjer bi bil varen pred ljudmi — sovražniki?«

Indijanec je počasi odkimal in rekel:

»Tisti v ožini ni sovražnik, ampak prijatelj, brat.«

Samotar je tako strmел v Indijanca, kakor da bi se bal, da je ob pamet.

»Midva nimava prijateljev,« je odvrnil počasi in pri tem odkimal s svojo glavo.

Besede so votlo donele ko kako zelo oddaljeno grmenje.

Indijanec se je hotel ponovno oglasiti, a samotar mu je pomignil s prstom, naj molči.

Starec je polglasno mrmral neke besede v jeziku, ki ga Indijanec ni razumel, dasi je že dolgo vrsto let bil samotarjev sostanovalec. Možakarju se je zdelo, da pomeni ogenj, ki je še tlel na dnu prepada, grožnjo. Smatral ga je za bojno napoved, za vdor v svoje samotno kraljestvo. Nekaj bo moral ukreniti, da bo zagotovil svobodo. Oblačne gore, nedotakljivost belih skal, samotno sivih sten.

Samotar si je s hrapavo dlanjo pogladil dolgo, sivo brado, ki mu je segala do pasu. Že itak nagubano čelo se je še bolj nagubalo. Starec je tuhtal. Čez čas se je obrnil k Indijancu in ga je v mešanici indijanskega ter angleškega jezika vprašal:

»Ali veš, kaj hoče od naju belokožec?«

Indijanec je prikimal.

»Vem, kaj hoče. Belokožec, ki je v ožini, ni mož, ampak ženska.«

Samotar je tako pogledal svojega tovariša, kakor da bi mu ta sporočil kako grozno novico.

(Dalje sledi)

tel sprejeti tega nenavadnega poslanstva. »Čisto mirno greste lahko tja,« je skušal kralj pregovoriti škofa. »Če vam bo dal kralj Franc odsekati glavo, bom jaz takoj dal odsekati glavo sto Francozom, ki so v moji oblasti.« »To prav rad verjamem,« je odgovoril škof. »Dvomim pa, da bi se katere izmed teh glav prilegala mojemu vratu.«

Japonske plače. Plače na Japonskem so zelo nizke. Tako ima ministrski predsednik samo 3000 dolarjev letne plače. Delavke po tovarnarh zaslužijo po 1.50 dolarja na teden za 70 urno delo. Družina štirih oseb se lahko preživlja z 20 centi na dan, ker je tudi živež zelo poceni. Tudi lepa obleka se ondi dobi že za 5 dolarjev.

*